

PŘEDMLUVA	10
1 ÚVODNÍ KAPITOLA	11
1.1 Předmět a metody fyziky	11
1.1.1 Fyzika a její vztah k jiným přírodním vědám	11
1.1.2 Metody fyziky	11
1.2 Soustava fyzikálních veličin a jednotek	12
1.2.1 Fyzikální veličiny	12
1.2.2 Fyzikální zákon	13
1.2.3 Soustava fyzikálních jednotek	13
1.2.4 Mezinárodní soustava jednotek SI	13
1.2.5 Násobky a díly jednotek	14
2 VEKTORY	16
2.1 Základní operace s vektory	16
2.1.1 Sčítání (skládání) vektorů	16
2.1.2 Rozklad vektoru na složky	18
2.1.3 Násobení vektoru skalárem	19
2.2 Násobení dvou vektorů	19
2.2.1 Skalární součin dvou vektorů	19
2.2.2 Vektorový součin dvou vektorů	20
2.3 Vyjádření vektoru ve složkách	22
Příklady	24
3 MECHANIKA	25
3.1 Kinematika hmotného bodu	25
3.1.1 Klasifikace a způsob popisu pohybů	25
3.1.2 Dráha, rychlost, zrychlení	28
3.1.3 Pohyb rovnoměrný přímočarý	29
3.1.4 Pohyb přímočarý rovnoměrně zrychlený	30
3.1.5 Obecný pohyb	31
3.1.6 Pohyb po kružnici	33
3.1.7 Skládání pohybů	35
Příklady	36
3.2 Dynamika hmotného bodu	37
3.2.1 Síla	37
3.2.2 Newtonovy pohybové zákony	38
3.2.3 Pohybová rovnice	40
3.2.4 Pohyb těles v tíhovém poli	42
3.2.5 Síla dostředivá a odstředivá	45
3.2.6 Hybnost a impuls	46
3.2.7 Zákon zachování hybnosti	47
3.2.8 Práce a výkon	49
3.2.9 Energie	50
3.2.10 Přeměna a zákon zachování mechanické energie	52
3.2.11 Zákon všeobecné gravitace	52
3.2.12 Gravitační pole Země	53
3.2.13 Planetární pohyb	53
Příklady	54

3.3	Mechanika tuhého tělesa	55
3.3.1	Skládání sil působících na tuhé těleso	56
3.3.2	Moment síly	58
3.3.3	Těžiště (hmotný střed)	60
3.3.4	Zjednodušení soustavy sil působících na tuhé těleso	62
3.3.5	Podmínky rovnováhy sil působících na tuhé těleso	63
3.3.6	Rovnovážné polohy tělesa	63
3.3.7	Moment setrvačnosti	64
3.3.8	Pohybová rovnice otáčivého pohybu	65
3.3.9	Jednoduché stroje	67
3.3.10	Deformace tuhých těles	69
3.3.11	Tření	70
	Příklady	72
3.4	Mechanika kapalin a plynů	73
3.4.1	Tlak v kapalinách a plynech	73
3.4.2	Hydrostatický a aerostatický tlak	74
3.4.3	Atmosférický tlak	75
3.4.4	Archimédův zákon	76
3.4.5	Hydrodynamika. Rovnice kontinuity	76
3.4.6	Bernoulliho rovnice	78
3.4.7	Použití Bernoulliho rovnice	80
3.4.8	Zákon zachování hybnosti u kapalin	81
3.4.9	Proudění skutečné kapaliny	82
3.4.10	Obtékání těles	83
	Příklady	84
4	TERMIKA A MOLEKULOVÁ FYZIKA	85
4.1	Atomová a molekulová stavba látek	85
4.1.1	Základní pojmy a definice	85
4.1.2	Tepelný pohyb molekul	86
4.1.3	Vnitřní energie soustavy molekul	87
4.2	Teplota a roztažnost	89
4.2.1	Teplota	89
4.2.2	Měření teploty	90
4.2.3	Teplotní roztažnost tuhých a kapalných látek	91
4.3	Teplo	92
4.3.1	Teplo a vnitřní energie	92
4.3.2	Měrná tepelná kapacita	93
4.3.3	Kalorimetrická rovnice	94
4.3.4	Přenos tepla	95
4.4	Plyny	96
4.4.1	Roztažnost a rozpínavost plynů	96
4.4.2	Stavová rovnice ideálního plynu	98
4.4.3	Daltonův zákon	99
4.4.4	Kinetická teorie plynů	99
4.4.5	Van der Waalsova rovnice	103
4.4.6	Práce plynu	104
4.4.7	První zákon termodynamiky	104
4.4.8	Tepelné děje v plynech	106
4.4.9	Carnotův cyklus	109
4.4.10	Druhý zákon termodynamiky	110
4.4.11	Termodynamická stupnice teploty	111
4.5	Kapaliny a tuhé látky	111
4.5.1	Molekulová stavba kapaliny	111
4.5.2	Povrchové napětí	112
4.5.3	Styk kapaliny a tuhé látky	113

4.5.4	Pevné látky	114
4.5.5	Typy krystalových mřížek	115
4.6	Změny skupenství látek	116
4.6.1	Tání a tuhnutí	116
4.6.2	Vypařování	117
4.6.3	Diagram skupenství. Trojný bod	120
4.6.4	Zkapalňování plynů. Kritický stav	121
4.6.5	Vlhkost vzduchu	122
	Příklady	122
5	KMITY A VLNY. AKUSTIKA	124
5.1	Kmity	124
5.1.1	Kinematika harmonických kmitů	124
5.1.2	Dynamika harmonických kmitů	127
5.1.3	Kmity tělesa na pružné spirále	128
5.1.4	Kyvadlo	129
5.1.5	Energie tělesa při harmonických kmitech	130
5.1.6	Skládání kmitů	131
5.1.7	Rozklad periodických kmitů na harmonické složky	134
5.1.8	Nucené kmity. Rezonance	135
5.2	Vlny	136
5.2.1	Základní vlastnosti vlnivého pchybu	138
5.2.2	Postupné vlnění v řadě bodů	139
5.2.3	Interference postupného vlnění	140
5.2.4	Odraz postupného vlnění v řadě bodů	141
5.2.5	Stojaté vlnění	142
5.2.6	Huygensův princip	144
5.2.7	Odraz a lom rovinné vlny	146
5.2.8	Dopplerův jev	147
5.3	Akustika	147
5.3.1	Základní pojmy	148
5.3.2	Některé důsledky vlnové podstaty zvuku	149
5.3.3	Zdroje zvuku	152
5.3.4	Hladina intenzity a hlasitosti zvuku	153
5.3.5	Ultrazvuk	153
	Příklady	154
6	ELEKTŘINA A MAGNETISMUS	155
6.1	Elektrostatika	155
6.1.1	Elektrický náboj	155
6.1.2	Coulombův zákon	157
6.1.3	Intenzita elektrostatického pole	158
6.1.4	Zákon superpozice v elektrostatice	160
6.1.5	Gaussova věta	161
6.1.6	Elektrický potenciál a napětí	163
6.1.7	Vodiče a nevodíče	167
6.1.8	Vodič v elektrickém poli	167
6.1.9	Hustota náboje	169
6.1.10	Intenzita pole u povrchu nabitého vodiče	169
6.1.11	Elektrický dipól	170
6.1.12	Elektrické pole v nevodících	171
6.1.13	Tvar důležitějších zákonů elektrostatiky pro dielektrikum	173
6.1.14	Vlastnosti dielektrik	174
6.1.15	Kapacita vodičů. Kondenzátory	175
6.1.16	Spojování kondenzátorů	176
	Příklady	177

6.2	Ustálený elektrický proud	178
6.2.1	Elektrický proud. Základní pojmy	178
6.2.2	Vznik trvalého proudu. Galvanické články	179
6.2.3	Ohmův zákon	181
6.2.4	Odpor vodičů	182
6.2.5	Elektromotorické napětí a napětí na svorkách zdroje	183
6.2.6	Kirchhoffovy zákony	184
6.2.7	Měření proudů a napětí	187
6.2.8	Měření odporů	188
6.2.9	Výkon elektrického proudu. Jouleův—Lencův zákon	190
6.2.10	Volné elektrony v kovech. Termoelektrický jev	190
	Příklady	192
6.3	Elektrický proud v elektrolytech, plynech a vakuu. Polovodiče	194
6.3.1	Vedení proudu elektrolyty	194
6.3.2	Faradayovy zákony pro elektrolýzu	196
6.3.3	Elektrický proud v plynech. Základní pojmy	196
6.3.4	Nesamostatný výboj	198
6.3.5	Samostatný výboj	199
6.3.6	Elektrický proud ve vakuu. Dioda	201
6.3.7	Trioda	202
6.3.8	Rentgenka	203
6.3.9	Základní pojmy elektronové optiky	204
6.3.10	Polovodiče. Základní vlastnosti	206
6.3.11	Nevlastní polovodiče	207
6.3.12	Přechod P—N. Polovodičová dioda	208
6.3.13	Tranzistor	209
6.3.14	Tyristor	210
6.4	Magnetické pole	211
6.4.1	Úvodní poznámky	211
6.4.2	Vodič v magnetickém poli. Vektor magnetické indukce	212
6.4.3	Magnetické indukční čáry	213
6.4.4	Magnetické pole vzbuzené proudem	214
6.4.5	Paralelní proudy. Ampérův zákon	216
6.4.6	Proudová smyčka v magnetickém poli	217
6.4.7	Magnetické vlastnosti látek	219
6.4.8	Magnetování feromagnetických látek	220
6.4.9	Síla působící na pohybující se nabitou částici v magnetickém poli	222
	Příklady	222
6.5	Elektromagnetická indukce	223
6.5.1	Magnetický indukční tok	223
6.5.2	Práce při pohybu vodiče s proudem v magnetickém poli	224
6.5.3	Jev elektromagnetické indukce	224
6.5.4	Výklad vzniku indukovaného elektromotorického napětí	226
6.5.5	Foucaultovy vířivé proudy	228
6.5.6	Jev vlastní indukce	228
6.5.7	Energie magnetického pole	230
	Příklady	230
6.6	Střídavý proud	231
6.6.1	Vznik střídavého proudu	231
6.6.2	Obvod střídavého proudu s vlastní indukčností	232
6.6.3	Obvod střídavého proudu s kapacitou	233
6.6.4	Výkon střídavého proudu	234
6.6.5	Transformátor	235
6.6.6	Třífázová soustava proudu	235
	Příklady	237
6.7	Elektromagnetické kmity a vlny	237

6.7.1	Elektromagnetické kmity	237
6.7.2	Elektromagnetické pole	239
6.7.3	Elektromagnetické vlny	240
7	OPTIKA	242
7.1	Základní vlastnosti světla	242
7.1.1	Světlo	242
7.1.2	Elektromagnetické spektrum	243
7.1.3	Světelné veličiny a jednotky	244
7.2	Geometrická optika	245
7.2.1	Základní zákony geometrické optiky	245
7.2.2	Odraz a lom světla	246
7.2.3	Pojem optického zobrazení	248
7.2.4	Zrcadla	249
7.2.5	Čočky	252
7.2.6	Optické vady čoček	255
7.2.7	Optické přístroje	256
	Příklady	258
7.3	Vlnová optika	259
7.3.1	Interference světla	259
7.3.2	Interferometry	261
7.3.3	Ohyb (difrakce) světla	261
7.3.4	Polarizace světla	263
7.4	Kvantové vlastnosti světla	265
7.4.1	Fotoelektrický jev	265
7.4.2	Využití fotoemise	266
7.5	Teorie relativity	266
7.5.1	Záporný výsledek Michelsonova pokusu	267
7.5.2	Vznik teorie relativity. Einsteinovy postuláty	268
7.5.3	Základní vzorce speciální teorie relativity	269
7.5.4	Dopplerův jev u světelných vln	270
8	ATOMOVÁ A JADERNÁ FYZIKA	271
8.1	Stavba atomu	271
8.1.1	Rutherfordův model atomu	271
8.1.2	Druhy optických spekter	273
8.1.3	Spektrum vodíku	274
8.1.4	Bohrův model atomu vodíku	275
8.1.5	Elementy kvantové mechaniky	278
8.1.6	Kvantové stavy atomu vodíku	280
8.1.7	Stavba mnohoelektronových atomů	286
8.2	Stavba atomového jádra	287
8.2.1	Základní pojmy	287
8.2.2	Přírozená radioaktivita	287
8.2.3	Aktivita, dávka a ozáření	289
8.2.4	Metody pozorování částic	289
8.2.5	Urychlovače nabitých částic	290
8.2.6	Složení jádra. Izotopy	291
8.2.7	Umělá radioaktivita. Pozitron	292
8.2.8	Rozpad beta a neutrino	293
8.2.9	Vazbová energie jádra. Hmotnostní úbytek	293
8.2.10	Uvolňování jaderné energie	294
	LITERATURA	296